

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Warszawa, 19 sierpnia 2011

RPO-683147-V/II/AA

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Pani
EWA KOPACZ

MINISTER ZDROWIA

szanowna Pani Minister

Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908 ze zm.), w art. 123, upoważnia Ministra Zdrowia do określenia, w drodze rozporządzenia, m.in. szczegółowych warunków i trybu kierowania na badania lekarskie i ich przeprowadzania w celu stwierdzenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami silnikowymi, wydawania orzeczeń lekarskich stwierdzających istnienie lub brak przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami, odwoływania się od orzeczeń lekarskich oraz zakresu badań lekarskich - uwzględniając zróżnicowane wymagania zdrowotne oraz konieczność przyjęcia obiektywnych i niezbędnych kryteriów oceny stanu zdrowia.

W oparciu o powyższe upoważnienie wydane zostało rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 stycznia 2004 r. w sprawie badań lekarskich kierowców i osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami (Dz. U. Nr 2, poz. 15). W myśl § 8 tego rozporządzenia, sposób oceny stanu narządu słuchu i równowagi osoby badanej w celu stwierdzenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami określa załącznik Nr 4 do rozporządzenia. Przepis ten dotyczący sposobu oceny stanu narządu słuchu (pkt. I załącznika), w brzmieniu obowiązującym do czerwca 2011 r, przewidywał, że „osoby poważnie niedosłyszące, głuche, również z wszczepem ślimakowym, lub głuchonieme mogą kierować pojazdem”.

Z dniem 29 czerwca 2011 r. weszło w życie rozporządzenie z dnia 15 kwietnia 2011 r. zmieniające dotychczasowe przepisy (Dz. U. z 2011 r. Nr 88, poz. 503), w tym załącznik Nr 4. Zmieniony przepis dotyczący sposobu oceny stanu narządu słuchu przewiduje badanie słyszalności szeptu każdym uchem oddzielnie przynajmniej z odległości 3 m (bez lub z aparatem słuchowym). Przepis ten nie zawiera cytowanej treści odnoszącej się do osób poważnie niedosłyszących i głuchych i w konsekwencji pozbawia te osoby możliwości ubiegania się o prawo jazdy i kierowania pojazdem silnikowym.

Zważyć wypada, że powyższa zmiana sytuacji osób poważnie niedosłyszących i głuchych nie została wyjaśniona w uzasadnieniu do projektu cytowanego rozporządzenia zmieniającego, przekazanego w sierpniu 2010 r. do uzgodnień zewnętrznych, a omawiany załącznik Nr 4 projektu zawierał następującą treść: „w przypadku osoby ubiegającej się o prawo jazdy kategorii A, A1, B, B1, B+E, T albo posiadającej prawo jazdy kategorii A, A1, B, B1, B+E, T - słyszalność szeptu każdym uchem oddzielnie przynajmniej z odległości 3 m (również przy zastosowaniu aparatu słuchowego); konieczność używania aparatu słuchowego wymaga wpisu w orzeczeniu lekarskim właściwego kodu (...). Osobom poważnie niedosłyszącym, głuchym, również z wszczepem ślimakowym, lub głuchoniemym, niespełniającym powyższego kryterium można wydawać prawo jazdy albo przedłużać okres jego ważności pod warunkiem dodatkowego oznakowania pojazdu międzynarodowym symbolem osób głuchych”.

W świetle uzasadnienia projektu omawianego rozporządzenia zmieniającego, „celem nowelizacji rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 stycznia 2004 r. (...) jest implementacja niektórych postanowień zawartych w Dyrektywie Komisji 2009/112/WE z dnia 25 sierpnia 2009 r. zmieniającej Dyrektywę Rady 91/439/EWG w sprawie praw jazdy (Dz. Urz. UE L 237 z 24 08 1991 s. 1) oraz Dyrektywie Komisji 2009/113/WE z dnia 25 08 2009 r. zmieniającej Dyrektywę 2006/126/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie praw jazdy (Dz. Urz. UE L 403 z 30.12.2006 s.18)”. Jednocześnie powołane Dyrektywy nie zakładają wprowadzenia omawianego ograniczenia praw osób głuchych i niedosłyszących.

Zdaniem środowiska osób głuchych i niedosłyszących wprowadzenie omawianego ograniczenia ma charakter dyskryminacyjny, pozostający w sprzeczności z polityką równych szans oraz ograniczaniem skutków niepełnosprawności. Spowoduje to nadto wykluczenie tej grupy osób z możliwości korzystania z rozwoju cywilizacyjnego oraz zwiększy poczucie izolacji od reszty społeczeństwa.

W związku z powyższym, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o udzielenie wyjaśnień w sprawie przyczyn ograniczenia w cytowanym rozporządzeniu praw osób poważnie niedosłyszących i głuchych w zakresie ubiegania się o prawo jazdy oraz podjęcie działań legislacyjnych w kierunku zniesienia tego ograniczenia.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich